

A védő személyében bekövetkező változás – a másodfokú eljárásban kirendelt védő helyett meghatalmazott védő belépése – az addig elvégzett eljárási cselekmények, megtett jognyilatkozatok érvényességét, illetőleg azok elmaradásának joghatását nem befolyásolja.

Ennek megfelelően, ha a fellebbező terhelt és kirendelt védője a másodfokú bíróságnak az ügy tanácsülésen történő elbírálására vonatkozó tájékoztatására a törvényes nyolc napos határidőn belül nyilvános ülés vagy tárgyalás tartását nem kérték, úgy e határidő eltelte után a másodfokú bíróság az ügyet törvényesen bírálja el tanácsülésen, mert a kirendelt védő helyébe lépett meghatalmazott védőnek a határidő eltelte után, három héttel később benyújtott tárgyalás tartására irányuló kérelme nem teszi érvénytelenné a korábbi védő és a terhelt hallgatásának beállott joghatását [Be. 44. § (1) bek.; 360. § (4) bek.].

- [1] A járásbíróság a 2016. június 20. napján meghozott ítéletével a terheltet folytatólagosan elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bek., (2) bek. bc) pont, (5) bek. b) pont] miatt 1 év 8 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt a börtönbüntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.
- [2] A törvényszék mint másodfokú bíróság a 2017. január 9. napján kelt végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárás lefolytatására történő utasítását kérte, másodlagosan pedig a terhelt felmentését indítványozta.
- [4] Indokai szerint az eljáró bíróságoknak vizsgálnia kellett volna a büntethetőség elévülését, mivel álláspontja szerint a cselekmény nem minősül üzletszerűnek. Ebben az esetben ugyanis a cselekmény elévült, a büntetőeljárás elévülési időn túl indult.
- [5] Emellett a védő vitatta a bizonyítékok mérlegelését, a bűnösség megállapítását, az elsőfokú bíróság e tevékenységét okszerűtlennek tartotta.
- [6] Sétrelmezte továbbá, hogy a 2016. november 10-i beadványa ellenére a törvényszék mint másodfokú bíróság az ügyet nem tárgyaláson, de legalábbis nyilvános ülésen bírálta el, kérelmének ugyanis nem adott helyt azzal az indokkal, hogy azt a korábbi kirendelt védő és a terhelt sem kérte. A védő álláspontja szerint törvénysértő, hogy a kirendelt védő passzivitása után a meghatalmazott védőnek nem biztosították ezen jogosultságot.
- [7] Mindezek alapján a felülvizsgálattal megtámadott ítéletet a Be. 416. § (1) bekezdés (a) és b)

pontja szerint is törvénysértőnek tartotta.

- [8] A Legfőbb Ügyészség átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Kifejtette, hogy az indítvány a bíróság mérlegelési tevékenységét kifogásoló részében ténylegesen az irányadó tényállást támadta, így e vonatkozásban a felülvizsgálat kizárt.
- [9] A nyilvános ülés elmaradására történő hivatkozást alaptalannak tartotta, mivel a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt eljárási szabálysértések köre nem bővíthető. A tanácsülés feltételei fennálltak, a terhelt, illetve a kirendelt védő a Be. 360. § (4) bekezdése szerinti tájékoztatás alapján nyolc napon belül nem kérte nyilvános ülés kitűzését, az utóbb előterjesztett védői kérelem elutasítása felülvizsgálat alapjául nem szolgálhat.
- [10] Nem helytálló a cselekmény törvénysértő minősítésére és az elévülésre történő hivatkozás sem, miután a bíróság az elhúzódo, nagyszámú, folytatólagos elkövetésre, a terhelt akkori jövedelmi-vagyoni viszonyaira tekintettel helyesen minősítette a terhelt cselekményeit üzletszerűen elkövetettnek. Ehhez képest a sértett elévülési időn belül tett feljelentést az ügyben, így az elévülésre történt hivatkozás sem foghat helyt.
- [11] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt, és a megtámadott határozatokat hatályában tartsa fenn.
- [12] A Kúria a Be. 424. § (1) bekezdés 1. fordulata alapján tanácsulést tartott.
- [13] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [14] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdésében megjelölt anyagi és eljárási okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.
- [15] A Be. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, amely felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható. A Be. 419. § (1) bekezdése és a Be. 388. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye.
- [16] Ehhez képest az indítvány a bűnösséget vitató, okszerűtlen mérlegelésre hivatkozó részében a bizonyítékok máskénti értékelését, azok újraértékelését célozta.
- [17] Felülvizsgálatban azonban a fentiek alapján a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Ekként nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapján vizsgálható.

- [18] E részében tehát a felülvizsgálati indítvány az irányadó tényállás megalapozottságát támadta, amely a felülvizsgálati eljárásban kizárt.
- [19] A cselekmény törvénysértő minősítésére és ennek okán elévülésre való hivatkozás alaptalan.
- [20] A terhelt a terhére rótt folytatódó csalási cselekményt az irányadó tényállás alapján rendszeres hasznot szerezve valósította meg hosszabb időn keresztül, jövedelmét így kiegészítve. Az üzletszerű elkövetés megállapításához kétség nem fér.
- [21] A bűncselekmény 2006. áprilisi befejező időpontjához képest 2013. június 28. napján tett feljelentést a sértett. A terhelt által elkövetett cselekmény két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, így a Btk. 26. § (1) bekezdése és a Btk. 28. § (1) bekezdése értelmében nem lehet szó elévülésről.
- [22] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. pont b) vagy c) alpontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.
- [23] A Be. 373. § (1) bekezdés II. pont d) alpontja szerint feltétlen eljárási szabálysértés, ezáltal nem mellőzhető a bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése, és a bíróság új eljárásra utasítása, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek részvétele a törvény értelmében kötelező.
- [24] Az ügy irataiból megállapítható:
- [25] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen kizárólag a terhelt és védője jelentett be fellebbezést, és a másodfokú bíróság a fellebbezés tanácsülésen történő elbírálásáról határozott.
- [26] A másodfokú bíróság 2016. augusztus 29. napján rendelkezett a tanácsülésen elbírálásról szóló tájékoztatás kiadásáról, melyet a terhelt a térítvény szerint 2016. szeptember első napjaiban (pontosabban nem állapítható meg), míg a kirendelt védő 2016. augusztus 31. napján kézhez vett.
- [27] A törvényben biztosított 8 napos határidőn belül nyilvános ülés tartására irányuló kérelem nem érkezett a másodfokú bírósághoz, a 2016. szeptember 20. napján kelt utasítás alapján a tanácsülés napja 2016. december 19.
- [28] Időközben a terhelt új védőt hatalmazott meg, akinek a meghatalmazása 2016. október 6. napján érkezett a másodfokú bírósághoz.
- [29] A meghatalmazott védő 2016. november 3. napján iratokat tanulmányozott, majd a másodfokú bírósághoz 2016. november 10. napján érkezett beadványában kérte tárgyalás,

illetve nyilvános ülés kitűzését.

- [30] A másodfokú bíróság a 2016. november 16. napján kelt bírói utasítás, illetve 2016. november 18. napján történt kiadás szerint a védőt értesítette arról, hogy a korábbi védő és a terhelt sem kérte a nyilvános ülés (tárgyalás) kitűzését, így a védelmi fellebbezést tanácsülésen bírálja el.
- [31] Ezt követően a védő a másodfokú bírósághoz 2016. december 5. napján érkezett észrevételeket terjesztett elő.
- [32] A terhelt fia 2016. december 7. napján orvosi iratokat nyújtott be a terheltről, a másodfokú bíróság még ugyanezen a napon a 2016. december 19. napjára kitűzött tanácsülést elhalasztotta, és új határnapot tűzött ki.
- [33] Ezt követően a másodfokú bíróság az új határnapon – 2017. január 9. – a tanácsülést megtartotta és hozott az elsőfokú ítéletet helybenhagyó határozatot az ügyben.
- [34] A Be. 360. § (4) bekezdése szerint tanácsülésen a fellebbezés csak akkor bírálható el, ha az elsőfokú ítélet ellen kizárólag a vádlott javára jelentettek be fellebbezést, a tényállás megalapozott, a tanács elnöke tájékoztatja a vádlottat, a védőt, az ügyészt és azt, aki fellebbezett, az ügyben eljáró tanács összetételéről és arról, hogy nyolc napon belül kérheti nyilvános ülés, vagy ha annak feltételei fennállnak, tárgyalás kitűzését. Ha nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését senki sem kérte, a másodfokú bíróság az ügyet tanácsülésen intézheti el.
- [35] Jelen ügyben a másodfokú bíróság a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően értesítette a tanácsülés tartásáról a fellebbezőket, ellenben a nyolc napos határidő anélkül telt el, hogy kérték volna akár nyilvános ülés, akár tárgyalás tartását. Ezt követően a másodfokú eljárás során meghatalmazott új védő volt az, aki kérte az ügy tárgyaláson vagy nyilvános ülésen történő elbírálását.
- [36] A védőváltás ténye, az új védő meghatalmazása, a védelemnek kirendelés alapján való ellátása során megtett eljárási cselekmény, jognyilatkozat, illetve azok elmaradásának joghatását nem befolyásolja. A Be. 360. § (4) bekezdése jogosultságként azt biztosítja, hogy a fellebbező (jelen ügyben a terhelt és a védő) nyolc napon belül kérheti nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését. Ehhez képest, ha az arra jogosult a nyolc napon belül nem nyilatkozik, akkor hallgatása nem jelenti azt, hogy nem gyakorolta a törvény által számára biztosított jogosultságot. Ellenkezőleg, ilyenkor törvényileg biztosított lesz a tanácsülésen elintézés. A Be. 360. § (4) bekezdés záró mondata szerint ugyanis, ha nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését senki sem kérte, a másodfokú bíróság az ügyet tanácsülésen intézheti el.

[37] Ekként a Kúria a megtámadott másodfokú határozatot a Be. 426. § alapján hatályában fenntartotta.

(Kúria Bfv. III. 319/2017.)